МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор _____ А. В. Овчаренко
«31» серпня 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Ступінь магістр

012 Дошкільна освіта
Код та найменування спеціальності

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Миколаїв – 2022

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Тимченко Алла Анатоліївна, старший викладач кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук.

Програму схвалено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти
Протокол від "29" серпня 2022 року № 1
Завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти _____ (Якименко С. І.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією педагогічного факультету
Протокол від "30" серпня 2022 року № 1
Голова навчально-методичної комісії _____(Хрящевська Л.М)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету
Протокол від "31" серпня 2022 року № 11
Голова навчально-методичної комісії _____

Анотація (українською мовою)

Ключові слова (українською мовою)

Головний стратегічний напрямок розвитку системи професійної освіти – інтеграція у світовий освітній простір, вирішення проблеми особистісно-орієнтованого навчання, тобто такого навчання, у якому особистість здобувача була б у центрі уваги викладача, в якої пізнавальна діяльність студента, а не викладання, була би провідною. Така побудова освіти відображає гуманістичний напрямок у філософії, психології і педагогіці. Вирішення цих завдань відкриває великі можливості у пошуку нових засобів, форм і методів навчання. У освіті постійно з'являються нові підходи і погляди до організації процесів навчання і виховання. Виникає проблема готовності викладача до використання нововведень у навчальному процесі, впровадження інноваційних освітніх технологій. Вивчення курсу

«Інноваційні технології» передбачає наявність систематичних, ґрунтовних знань із суміжних курсів, що вивчаються студентами протягом п'яти років, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Ключові слова (українською мовою) освіта, інтеграція у світовий освітній простір, вирішення проблеми особистісно-орієнтованого навчання, гуманістичний напрямок, інноваційні освітні технології.

Abstract (in English)

The main strategic direction of the vocational education system development is integration into the world educational space, solving the problem of personality-oriented learning, ie such learning in which the personality of the applicant would be the focus of the teacher, in which the cognitive activity of the student, not teaching would be leading. This construction of education reflects humanistic direction in philosophy, psychology and pedagogy. Solving these tasks opens up great opportunities in finding new tools, forms and methods teaching. New approaches and views to the organization constantly appear in education learning and education processes. There is a problem of readiness of the teacher to use of innovations in the educational process, introduction of innovative ones educational technologies. Studying the course "Innovative Technologies" involves availability of systematic, thorough knowledge of related courses being studied students for five years, purposeful work on the study special literature, active work in lectures and practical classes, independent work and performance of individual tasks.

Keywords (in English). education, integration into the world educational space, solving the problem of personality-oriented learning, humanistic direction, innovative educational technologies.

cation are mastered.

Key words: New Ukrainian school, State standard, pedagogical system.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни **«Інноваційні технології в дошкільній освіті»** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеня магістр спеціальності 012 Дошкільна освіта за освітньо-професійною програмою **«Дошкільна освіта».**

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті.

Міждисциплінарні зв'язки«Вікова анатомія», «Фізіологія», «Педагогіка», «Нейропсихологія», «Педагогіка». Дисципліна тісно пов'язана з такими галузями психології як загальна та педагогічна психологія, дитяча психологія, психологія розвитку, соціальна та медична психологія тощо.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. *Мета курсу*: забезпечити загальнопедагогічну і професійну підготовку майбутнього магістра дошкільної освіти, озброїти здобувачів освіти ґрунтовними знанням теоретичних основ сучасної інноваційної педагогіки, сформувати уміння і навички, необхідні для організації освітнього процесу в умовах реформування освіти відповідно до Закону України «Про освіту».

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

Завдання курсу: ознайомити з теоретичними та практичними основи інноваційних технологій; ознайомити з методологічними основами та дидактичними принципами інноваційної освіти; ознайомити з базовими та прикладними освітніми технологіями, методиками та організаційними заходами, які дозволяють ефективно реалізовувати принципи інноваційного навчання; навчати застосовувати інноваційні технології навчання з метою організації та здійснення освітнього і наукового процесу; виробити уміння працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах, використовувати навички публічного мовлення, ведення дискусії.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. Розуміти і володіти провідними категоріями педагогіки і психології вищої школи, методики викладання дисциплін професійно-педагогічного циклу.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

І. Загальнопредметні:

ЗК-2 здатність визначати власну світоглядну концепцію освіти; ЗК-3 здатність володіти критичним, рефлексивним мисленням та дослідницькою культурою

ЗК-8 здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань професійної діяльності**;**

ІІ. Фахові:

ФК-1 здатність розробляти та реалізовувати педагогічні технології з дошкільної педагогіки;

ФК-9 здатність розробляти і реалізовувати новітні технології, які враховують особливості розвитку дитини з особливим освітніми потребами;

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 90_ годин / _3 кредити ECTS. ;

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Кредит 1. Сутнісний зміст інноваційних технологій в освіті.

Тема 1 Технології у освітній сфері: різновиди, зміст, особливості

Сутність і взаємозв'язок понять «освітні технології», «педагогічні технології», «навчальні технології» .Традиційні освітні технології: мета, засоби, позитивні здобутки і межі застосування. Традиції та інновації в педагогічній сфері. Пріоритетність проблем педагогічної інноватики серед проблем наукової педагогіки. Основні поняття педагогічної інноватики: нове, нововведення, інновація, інноваційний процес, інноваційна педагогічна діяльність. Складові педагогічної інноватики: педагогічна неологія як вчення про створення нового у педагогіці; педагогічна аксіологія як вчення про сприймання нового;
педагогічна праксіологія як теорія застосування педагогічних нововведень. Закони перебігу інноваційних процесів у системі освіти. Класифікація педагогічних інновацій.
Структури інноваційних процесів: 1) розробка (створення або пошук і адаптація) нововведення; 2) вивчення створеного: оцінка експертами, експериментальна дослідна перевірка, науково-педагогічна експертиза; 3) доробка спеціалістами; 4) впровадження у практику; 5) подальший розвиток предмета інновації. Динаміка розвитку інноваційного освітнього процесу. Завдання педагогічної інноватики на сучасному етапі.

Тема 2. Інноваційні технології: поняття, зміст, умови запровадження

Історичне поняття «технологія». Технологія як мистецтво володіння процесом. Стандартизація, уніфікація процесу і можливість його відтворення стосовно до заданих умов як головні ознаки технології. Виникнення нових технологій як результат розвитку науки і техніки. Історичні аспекти педагогічної технології. Поняття «педагогічна технологія». Різноманітність формулювань терміну. Рівні використання поняття
«педагогічна технологія». Технологізування педагогічного процесу як перетворення виховання й навчання у свого роду виробничо-технологічний процес з гарантованим результатом. Зміст поняття «педагогічна технологія». Педагогічні технології – якісно новий ступінь розвитку «виробничого апарату» педагогіки. Класифікації педагогічних технологій.
Головні ознаки сучасних педагогічних технологій. Відмінність педагогічної
технології від педагогічної, дидактичної і методичної систем. Поняття «інновація»,
«інноватика», «інноваційна технологія». Види інновацій в освіті та їх класифікація. Особливості інноваційно зорієнтованогопідходу в освіті. Сучасні інформаційно-комунікативні технології в навчальному процесі. Інноваційні технології як дослідження.

Тема 3. Технології особистісно-орієнтованого освітнього процесу.

Вимоги до особистісно-орієнтованих технологій, їх основні цілі та завдання. Технологія розвивального навчання. Особливість всіх форм організації навчання в системі розвивального навчання. Технологія мотивації успіхом. Коучинг як технологія навчання: сутність, призначення, мета і завдання застосування.

Кредит 2. Формування освітнього інноваційного простору.

Тема 5. Технології мовленнєвого розвитку. Технології логіко-математичного розвитку. Технології раннього та інтенсивного навчання М. Зайцева і Г. Домана

Наукова обґрунтованість технології раннього та інтенсивного навчання М. Зайцева. Дослідження П. Анохіна, В. Бехтерєва, Л. Виготського, О. Леонтьєва, І. Павлова, І. Сеченова, О. Ухтомського – базис комплексу оригінальних методичних прийомів технології М. Зайцева. Побудова навчального процесу на засадах природовідповідного розвитку дитини, через відносини і діяльність. Активізація пізнавальної потужності дитячого мозку. Концептуальні засади технології: складовий принцип навчання читанню, відмова від фонемного принципу; поєднання навчання зі співами (запам’ятовування складів у формі легких складових пісеньок-наспівок); шлях до читання – через письмо;
використання всіх видів пам’яті: звукової, об’ємної, моторної, кінестетичної; сприйняття всіма органами чуття, максимальна наочність тощо. Завдання ігор-посібників М. Зайцева
«Кубики Зайцева» і «Столік», їх характеристики: максимальна наочність, логічність побудови. Особливості змісту технології (послідовність тематики, технологічний ланцюжок виконання, рекомендації). Мета раннього розвитку і виховання дітей за системою Г. Домана. Концептуальні засади технологій Г. Домана. Два аспекти раннього розвитку дитини: 1) загальний розвиток; 2) навчання читання, математики, основ природничих наук, літератури,

мистецтва. Функціональний і потенційний інтелект людини. Головні характеристики людського інтелекту. Значення раннього розвитку і виховання дитини. Дитина як «лінгвістичний геній». Особливості технології навчання дітей читання. Технологія навчання дітей математики. Етапність навчання дітей у ранньому віці математики. Принцип енциклопедичності у ранньому навчанні дітей. Суть та особливості технології формування у дітей енциклопедичних знань. Збагачення розуму
дитини різноманітними фактами, які є основою знань. Розподіл і вивчення матеріалу за картками-бітами знань. Вимоги до пояснювальних текстів карток.

Тема 6. Технології розвитку творчої особистості. Теорія розв'язання винахідницьких завдань у педагогічному контексті. Діалектичні закони розвитку систем як творча основа ТРВЗ. ТРВЗ – система виховання й розвитку мислення людини. Основні принципі ТРВЗ, адаптовані для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Принцип природовідповідності навчання як вихідне положення технології ТРВЗ по відношенню до дітей. Технологія ТРВЗ для дошкільників і молодших школярів – технологія колективних ігор і занять з детальними методичними рекомендаціями для вихователів і вчителів. Вплив інструментарію ТРВЗ на хід пошукової діяльності в процесі розв'язання творчих завдань дітьми. Розвиток пізнавальних і творчих здібностей дітей засобами ТРВЗ. Розв'язання протиріч – ключ до творчого мислення. Система ігрових і казкових завдань для розв'язання протиріч. Прийоми розв'язання протиріч Методи розвитку творчої уяви в системі ТРВЗ: метод фокальних об'єктів, системний оператор, метод снігової лавини, метод Гамлета, метод тенденцій, фантограма та ін. Місце ТРВЗ у системному підході до навчання й виховання дітей. Технологія організації навчально-виховної роботи на основі ТРВЗ. Гуманістичний характер технології.

Тема 7. Теоретичні засади здоров`язбережувальних технологій фізичного розвитку дітей дошкільного віку. Технологія фізичного виховання дітей

Основні професійні заповіді М. Єфименка. Тотальний ігровий метод – основа технології фізичного виховання дітей. «Граючи – навчати, граючи – розвивати, граючи – оздоровлювати, граючи – виховувати» – головна заповідь авторської технології М.Єфименка. Особливості «Театру фізичного розвитку та оздоровлення» дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Велика тематична гра (макрогра) як форма проведення заняття з фізичної культури. «Фізкультурна казка» як ігрове дійство, організоване з урахуванням основних природних закономірностей рухового розвитку дитини. Підпорядкування макрогри певній меті та відповідність її певному руховому режиму. Ситуаційні міні-ігри та ігри-вправи як складові макрогри. Ігровий простір та ігрова атмосфера фізкультурного залу як необхідна умова проведення заняття з фізкультури. Аналогія ігрового методу з театральним дійством: педагог – режисер, заняття – спектакль, фізкультурний зал – театральна сцена, план-конспект – сценарій заняття, діти – актори. Поєднання рухової та мовленнєвої діяльності у фізичному вихованні дітей. Значення системи колірного і музичного супроводу на занятті («кольоромузики»). Особливості використання основних рухових режимів у технології М. Єфименка: лежачого, повзального, сидячого, стоячого, лазального, бігового, стрибкового. Критерії майстерності педагога-інструктора з фізвиховання: уміння забезпечити моторну щільність та функціональну вартість заняття, вміння заряджати дітей позитивною світлою енергією задоволення від гри, взаємодії з оточуючими.

Кредит 3. Системні інноваційні педагогічні технології

Тема 8. Естетизація освітнього простору як технологія впливу на моральну сферу дитини. Взаємозв'язок естетичного та морального розвитку особистості. Естетотерапія як наука: предмет, об'єкт, основні завдання. Основні засоби та види естетотерапії, форми естетотерапії. Основи кольоротерапії: єнергоінформаційна природа кольору, психофізіологічний вплив кольору на організм, використання кольору у вихованні дітей (освітні технології В.Кулешова). Педагогічні основи та практика казкотерапії. Технологія роботи з казкою Т.Зінкевич-Євстігнєєвої. Моральний потенціал музичного мистецтва. Технологія аудіального розвитку дошкільників засобами музики С.Нечай. Організаційно-

змістові аспекти фототерапії. Технологія sand-play (пісочна терапія) в освітній роботі з дітьми. Формокорекційна ритмопластика Романа та Таміли Чураєвих. Технологія ігротерапії, що центрована на дитині (за Г.Лендрет).

Тема 9. Арт-технології в дошкільній освіті. Технологія використання музейного простору у роботі з дітьми дошкільного віку: становлення музейної педагогіки як галузі педагогічної науки; використання потенціалу мистецтва для формування естетичної сфери дитини; характеристика музейної педагогіки як засобу збагачення художньо-естетичної сфери дитини; педагогічні засади організації роботи ДНЗ у напрямі музейної педагогіки; сучасні підходи до використання музейної педагогіки у сім'ї. Технологія ознайомлення з мистецтвом живопису. Живопис як вид образотворчого мистецтва. Види живопису: монументальний, станковий, декоративний, театрально-декоративний, мініатюрний. Жанри живопису: пейзажний, портретний, казково-билинний, батальний, побутовий, анімалістичний, натюрморт. Художні особливості мистецтва живопису. Формування уміння естетичного сприймання творів живопису. Мистецький аналіз творів живопису за змістом і засобами художньої виразності. Художньо-педагогічне спілкування за картиною. Технологія ознайомлення з картиною Франсуази Барб-Галль.

3. Рекомендована література

Базова

1. Воронкова, В. Людина у освітньому просторі smartcycnmbCTBa / В. Воронкова, О. Кивлюк // Міждисциплінарні дослідження складних систем : зб. наук, праць. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. - № 10-11. -С. 88-95.
2. Брич В.Я., Корман М.М. Креативний менеджмент: підручник / В. Я. Брич, М. М. Корман - Тернопіль: ТНЕУ, 2018. - 220 с.
3. Горук Н.М. Коучинг як ефективна технологія формування самоосвітньої компетентності студентів / Н.М. Го-рук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. -2015. № 11. - С. 99-104.
4. Гуревич Р. С. Смарт-освіта -нова парадигма сучасної системи освіти / Р.С.Гуревич,М. Ю. Кадемія // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2016. -No 4. -С. 71-78.
5. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л.Б.Ліщинська. - Вінниця : ВТЕІКНТЕУ, 2017. - 102 с.
6. Е. де Боно. Использование латерального мышления [Электронный ресурс]. - Режим доступу: **http://libl00.com/** book/lateralnoemishleniedebono/
7. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник./ М.В Михайліченко, Я.М. Рудик - К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016 - 583 с.
8. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. БахтіяроваХ.Ш; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НГУ,
9. 2018. -172 с.
10. Інноваційні педагогічні технології: посібник/ за ред.. О.І. Огієнко; авт. кол.: О.ІОгієнко, Т.Г. Калюжна, Ю.С. Красильник, Л.О.Мільто, Ю.Л. Радченко, К.В. Годоевська, Ю.М. Кобюк. К., 2015. - 314 с.
11. Литвинова. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті : навч. посіб. / А. С. Литвинов. - Суми : Університетська книга, 2018. 265 с.
12. Максимович З., Варениця Л., Білик М. Проектна технологія (теорія, досвід). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: **http://www.literacy.** com.ua/fizika/284-proektna- tekhnolohiia/855-proektna-tekhnolohiia. html
13. Романюк І. Упровадження інноваційної освітньої діяльності у навчальному закладі / Ірина Романюк // Практика управління закладом освіти. 2016. № 2. С. 23-33.
14. Smart-освіта: ресурси та перспективи : матеріали ІІІ Міжнар. наук.-метод, конф. (Київ, 7 грудня 2018 р.) : тези доповідей,- К. : Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 252 с. - Укр. та англ. Мовами

15. Янкович О. І. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально- методичний посібник / О. Янкович, Ю. Беднарек, А. Анджеєвська. Тернопіль : ТИПУ ім В. Гнатюка, 2015.-212с.
16. Harkins, M. Mobile: Learn from Intel's CISO on Securing Employee-Owned Devices / M. Harkins // Government info security. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.govinfosecurity.com/webinars/mobile-learn-fromintels-cisoon- securing-employee-owned-devicesw-264
17. Hype Cycle for Education 2017 / Gartner Inc., Oct. 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: **https://www.gartner.com/doc/3769145/hype-cycle-education**
18. Madaio M. et al. A climate of support: a process-oriented analysis of the impact of rapport on peer tutoring //Proceedings of the 12th International Conference of the Learning Sciences (ICLS). - 2018
19. Khadim B. Mobile Learning And Education In The Digital Age [Електронний ресурс] / Basharat Khadim. 2018. - Режим доступу до ресурсу: https://elearningindustry.com/mobile- learning-education-digitalage.
20. Teaching Generation Z at the University of Hawai'i [Electronic resource] // President's Emerging Leaders Program (PELP)2015-2016. 24 p.

Допоміжна

1. Закон України «Про дошкільну освіту». № 2628-III ред. Від 16.07.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція). № 615 ред. від 22.05.2012. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na- sajt-ostatochnij.pdf
3. Закон України «Про освіту». № 2145-VIII ред. від 16.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
4. Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників. № 963-2000-п ред. від 30.01.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF
5. Про внесення змін до Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів. № z1071-04 ред. від 06.03.2015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1071-04
6. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. К. : Знання, 2008. 566 с.
7. Гавриш Н.В. Діти і соціум : особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку : монографія / за заг. ред. Н.В. Гавриш. – Луганськ : Альма-Матер, 2006. – 368 с.
8. Галузинський В.М. Педагогіка : теорія и історія : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл, які вивчають дисципліну «Педагогіка»] / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К. : Вища шк., 1995. – 236 с.
9. Дитина в дошкільні роки : комплексна освітня програма / автор. колектив ; наук. керівник К. Л. Крутій. – Запоріжжя : ТОВ "ЛІПС" ЛТД, 2016. – 160 с.
10. Зданевич Л. В. Реалізація компетентнісного підходу як одного з інструментів професійної підготовки майбутніх педагогів у вищому навчальному закладі / Л.В. Зданевич // Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шоробура. – Хмельницький : ХГПА, 2015. – Вип. 18. – С. 90 – 96.
11. Квас О. Дитиноцентризм у науках про виховання: історичний аспект :монографія / Олена Валеріївна Квас. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. – 300 с.
12. Коновальчук І. І. Особливості та механізми інноваційного мислення педагога / І.І. Коновальчук // Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі : монографія / за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – С. 218–133.

13. Пантюк Т.І. Компетентнісний підхід – важливий пріоритет сучасної світи / Т.І. Пантюк // Педагогічний альманах : зб. наук. праць / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон : РІПО, 2011. – Вип. 12. – Ч. 2. – С. 65–69.
14. Пантюк Т.І. Основи корекційної педагогіки : методичні матеріали до самостійної роботи студентів / Т.І. Пантюк, О.В. Невмержицька, М.П. Пантюк. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, 2010. – 84 с.
15. Рогальська І.П. Соціалізація особистості у дошкільному дитинстві : сутність, специфіка, супровід : монографія / І.П. Рогальська. К. : Міленіум, 2008. – 400 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про дошкільну освіту» //www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zakon_zso.doc
2. Базовий компонент дошкільної освіти // mon.gov.ua/images/files/doshkilnaceredn ya/.../bazov-komponent.doc
3. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html
4. Електронні бібліотеки: http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://nbuv.gov.ua/
6. Аніщенко О.В. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 199 с. Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/26574/1/Anishchenko%20O.%20Modern%20educational%20technolo g y.pdf2.
7. Брусєнцева О.А. Впровадження інноваційних педагогічних технологій як складова розвитку вищої освіти в сучасних умовах / О.А.Брусєнцева. Режим доступу: http://tme.umo.edu.ua/docs/4/10bruemt.pdf 3.
8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І.М. Дичківська. 2-ге вид., допов. К : Академвидав, 2004. Режим доступу: http://eltutor.at.ua/Podskazki/Dychkivska.pdf
9. Крошка С. А. Сучасні педагогічні технології в навчально-виховному процесі сучасних закладів освіти України / С. А. Крошка // Збірник матеріалів регіональної міжвузівської науковопрактичної конференції: Артемівськ, 2010. С. 165 - 168. Режим доступу: http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/847

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: тестування, самостійні та контрольні роботи, виступи, реферати.